

MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE I IZVOZ

Za Hrvatsku udругu izvoznika – HIZ

Izvještaj o ključnim globalnim makroekonomskim kretanjima i
projekcijama referentnih institucija pripremila je

Prof. dr. sc. Marijana Ivanov

15. studenog 2024.

HRVATSKA - Uzlet na krilima EU fondova i trenutno veće prosječne kupovne moći stanovništva

Očekivana stopa rasta BDP-a u 2024. je 3,6%. Za 2025. je 3,2%.

Najveći pozitivni doprinos daje **rast osobne potrošnje stanovništva** (kao najveće komponente rashodne strane BDP-a) te vrlo intenzivna investicijska aktivnost u 2024., dok je očekivani doprinos neto-izvoza negativan.

Inflacija u 2023./24. nije „pojela” rast prosječne plaće, ali je dodatno **povećala dohodovne i imovinske nejednakosti.**

Makro scena: Povoljna kretanja na tržištu rada uz rast zaposlenosti i **rast nominalnih i realnih plaća** podupiru realni **rast potrošnje stanovništva, zaduživanje stanovništva i rast cijena.**

Gospodarska aktivnost u Hrvatskoj

PROJEKCIJE HNB-a

	2023.	2024.f	2025.f	2026.f
Realni BDP (<i>realne stope promjene, u %</i>)	3,1	3,6	3,2	2,7
Osobna potrošnja	3,1	6,1	3,9	2,9
Državna potrošnja	6,6	3,0	2,7	2,2
Bruto investicije u fiksni kapital	4,2	10,5	3,7	3,3
Izvoz (robe i usluge)	-2,9	0,1	2,4	2,4
Uvoz (robe i usluge)	-5,3	4,8	3,4	2,5
Doprinos realnom rastu BDP-a (<i>u p.b.</i>):				
Domaća potražnja (isključujući promjenu zaliha)	4,0	6,2	3,6	2,9
Neto izvoz	1,7	-2,6	-0,6	-0,1
Promjena zaliha	-2,6	0,1	0,1	0,0

Izvor podataka: HNB

Veći rast izvoza roba izvan EU i veći rastu uvoza roba iz EU

ROBNA RAZMJENA HRVATSKE S INOZEMSTVOM , u tis. eur	I. – IX. 2023.	I. – IX. 2024.	Indeksi <u>I. – IX. 2024.</u> I. – IX. 2023.
Izvoz	16.895.480	17.491.910	103,5
Države članice EU-a	11.523.089	11.536.778	100,1
Države nečlanice EU-a	5.372.391	5.955.133	110,8
Uvoz	29.953.540	31.365.843	104,7
Države članice EU-a	22.724.851	24.602.585	108,3
Države nečlanice EU-a	7.228.689	6.763.258	93,6
Saldo robne razmjene	-13.058.060	-13.873.933	¹⁾
Pokrivenost uvoza izvozom, %	56,4	55,8	¹⁾

Izvor podataka : DZS

ROBNA RAZMJENA HRVATSKE S INOZEMSTVOM, u tis. eura	Izvoz			Uvoz		
	I. – VIII. 2023.	I. – VIII. 2024.	indeksi I. – VIII. <u>2024.</u> I. – VIII. 2023.	I. – VIII. 2023.	I. – VIII. 2024.	indeksi I. – VIII. <u>2024.</u> I. – VIII. 2023.
Ukupno	15.007.068	15.541.658	103,6	26.737.274	27.983.529	104,7
Države članice EU-a	10.227.891	10.248.263	100,2	20.209.521	22.032.279	109,0
Austrija	831.655	815.654	98,1	1.486.807	1.497.431	100,7
Češka	259.708	252.179	97,1	596.482	648.256	108,7
Francuska	385.098	370.868	96,3	728.244	1.096.946	150,6
Italija	1.817.289	1.745.654	96,1	3.792.195	3.945.685	104,0
Mađarska	1.043.424	1.037.533	99,4	1.685.282	1.825.935	108,3
Njemačka	1.869.139	1.879.060	100,5	3.766.820	4.043.243	107,3
Poljska	373.738	345.831	92,5	1.029.395	1.107.836	107,6
Slovenija	1.669.450	1.717.149	102,9	3.060.473	3.337.848	109,1
Zemlje Efte	270.750	276.851	102,3	154.766	255.175	164,9
Švicarska	197.271	208.035	105,5	137.624	162.952	118,4
Zemlje Cefte	2.814.024	3.185.828	113,2	1.726.300	1.585.109	91,8
Bosna i Hercegovina	1.468.953	1.804.002	122,8	886.824	812.046	91,6
Srbija	828.830	794.912	95,9	720.257	642.085	89,1

nastavak tablice	Izvoz			Uvoz		
	I. – VIII. 2023.	I. – VIII. 2024.	indeksi I. – VIII. <u>2024.</u> I. – VIII. 2023.	I. – VIII. 2023.	I. – VIII. 2024.	indeksi I. – VIII. <u>2024.</u> I. – VIII. 2023.
Zemlje OPEC-a	97.116	164.935	169,8	140.244	214.069	152,6
Ostale europske zemlje	598.376	571.534	95,5	654.354	661.828	101,1
Rusija	162.731	145.643	89,5	46.586	54.780	117,6
Turska	220.324	172.295	78,2	458.802	466.559	101,7
Ujedinjena Kraljevina	152.745	182.335	119,4	84.331	88.336	104,7
Ostale azijske zemlje	296.541	309.234	104,3	2.509.115	2.180.427	86,9
Ostale afričke zemlje	131.237	139.271	106,1	276.895	90.433	32,7
Ostale američke zemlje	496.195	609.554	122,8	943.432	792.913	84,0
SAD	363.970	514.349	141,3	715.787	507.569	70,9
Oceanijske zemlje	61.421	22.071	35,9	5.427	5.292	97,5

Izvor podataka: DZS

Inflacija i prosječna plaća u Hrvatskoj

PROJEKCIJE HNB-a

	2023.	2024.f	2025.f	2026.f
Cijene - inflacija (<i>stope promjene, %</i>)				
HIPC	8,4	3,9	3,4	2,3
HIPC isključujući hranu i energiju	8,8	4,8	3,0	2,3
HIPC hrana	11,5	3,9	3,3	2,2
HIPC energija	0,0	-0,1	5,8	2,1
Neto korištenja EU fondova (% BDP-a)	4,0	2,8	3,5	3,7
Tržište rada				
Stopa anketne nezaposlenosti (%)	6,1	5,2	4,9	4,7
Broj zaposlenih (stopa promjene, %)	2,5	3,0	2,0	1,5
Nominalne bruto plaće (stopa promjene, %)	14,7	14,9	7,3	5,0
Realne bruto plaće (stopa promjene, %)	6,4	10,8	4,1	2,7

Izvor podataka: HNB

Veći rast plaća bilježe najviši dohodovni razradi

Siječanj-kolovoz 2024. - prosječna mj. **neto plaća** u pravnim os. = **1.302 eura**, što je u odnosu na isti period 2023. **nominalno više 15,1%**, a **realno 11,5%**.

	VIII. 2024.	<u>VIII. 2024.</u> <u>VIII. 2023.</u>
Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenome , euro	1.324	
DISTRIBUCIJA NETO PLAĆA	Neto plaće, euro	Nominalni rast plaća
	Prvi (donji) kvartil	859 12,58 %
	Drugi kvartil (medijan)	1.134 12,94 %
	Treći (gornji) kvartil	1.550 15,93 %
	Četvrti kvartil	Z Z

Pritom deveti decil završava s plaćom 2.058 eura, a rast plaća u devetom decilu bio je **16,14 %**.

Izvor podataka: DZS

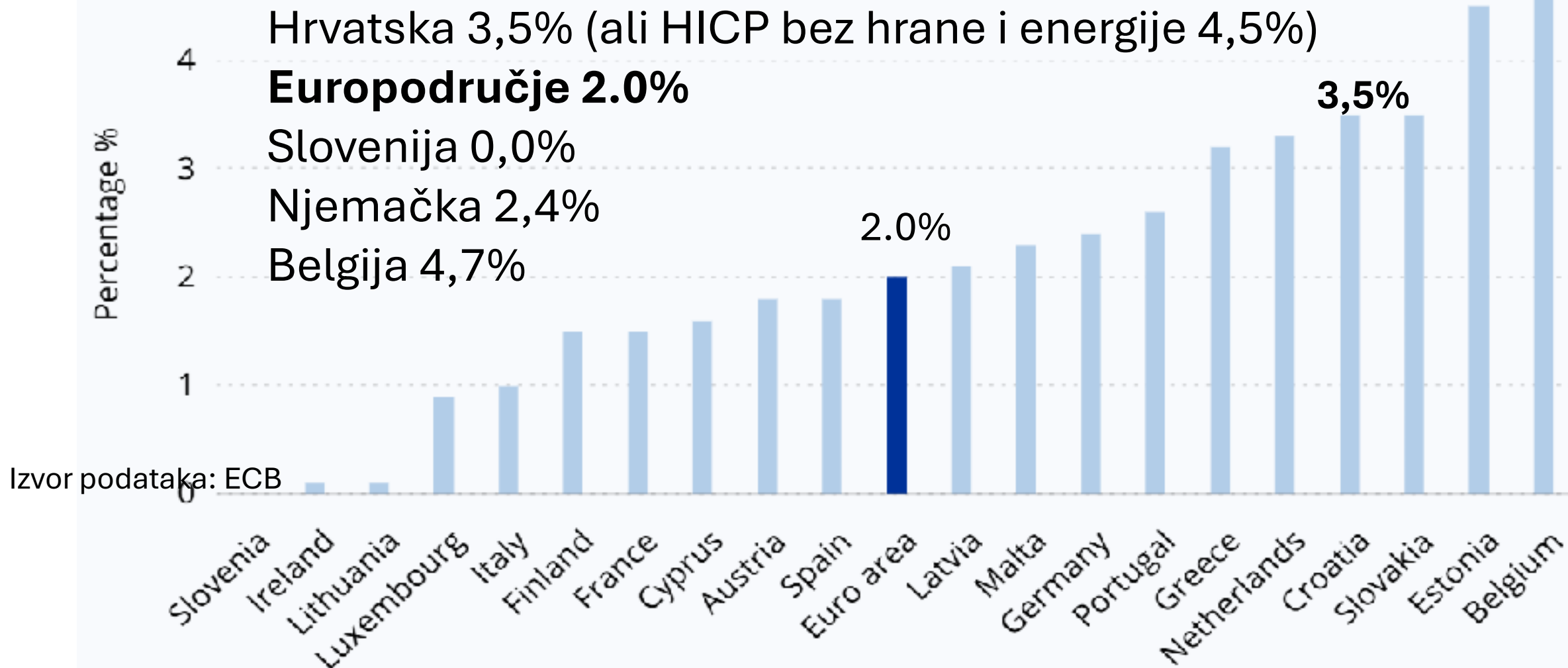
Prosječna mjesečna neto plaća 1.324 eura u kolovozu 2024. u odnosu na kolovoz 2023. viša je za 13,8%, a kakvo je stanje po djelatnostima?

A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	12,8%	1.179
B	Rudarstvo i vađenje	7,5%	1.397
C	Prerađivačka industrija	12,3%	1.192
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	13,1%	1.602
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	13,6%	1.177
F	Građevinarstvo	10,4%	1.055
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	12,0%	1.174
H	Prijevoz i skladištenje	10,9%	1.259
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	11,0%	1.077

J	Informacije i komunikacije	6,9%	1.676
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	3,7%	1.582
L	Poslovanje nekretninama	9,9%	1.186
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	11,8%	1.394
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	12,0%	1.034
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	19,5%	1.694
P	Obrazovanje	23,1%	1.499
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	23,8%	1.809
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	17,6%	1.251
S	Ostale uslužne djelatnosti	8,5%	1.035

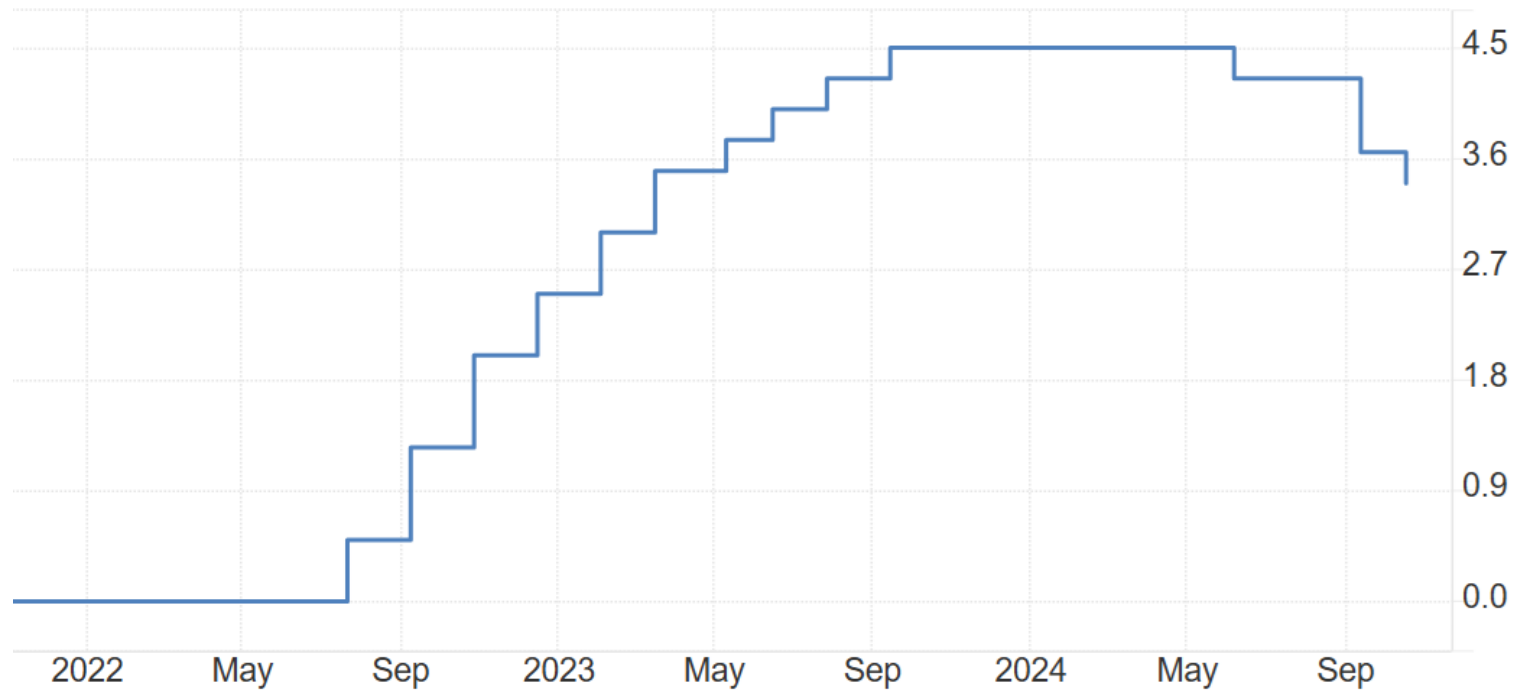
Izvor podataka: DZS

HICP - inflacija u europodručju

Prema nacionalnom indeksu potrošačkih cijena, inflacija u Hrvatskoj bila je 2,2% u listopadu 2024. (DZS, HNB)

Ključne kamatne stope ECB-a, uz očekivanje daljnjeg snižavanja

Sve ide u prilog **nastavku gospodarske ekspanzije u Hrvatskoj**, ali **veći dio potencijala rasta smo već iskoristili.**

Kreditni rejting Republike Hrvatske

	Ocjena	Izgledi
Fitch Ratings	A-	Stabilni
Moody's	A3	Stabilni
Standard & Poor's	A-	Pozitivni

Realni rast BDP-a po svjetskim regijama, projekcije WTO-a

GLOBALNA KRETANJA	2023	2024	2025
-------------------	------	------	------

Stabilan, ali nedovoljan globalni rast.

World GDP at market exchange rates	2.7	2.7	2.7
North America	2.4	2.4	1.6
South America ^c	1.8	1.8	2.9
Europe	0.7	1.1	1.6
CIS ^d	3.9	3.8	1.9
Africa	3.1	3.3	3.9
Middle East	1.4	1.9	3.7
Asia	4.3	4.0	4.0

Najbrže rastuća regija je Azija, dok je najsporije rastuća regija Europa.

Izvor: WTO

Prema projekcijama MMF-a iz listopada, očekuje se **rast realnog svjetskog BDP-a za 3,2%** u 2024. i 3,3% u 2025.

No, za **napredne ekonomije svega 1,8%**.

Najlošija kretanja bilježi europodručje (rast 0,8% u 2024.) uz nemogućnost Njemačke da izađe iz recesije.

	2023	2024	2025
World Output	3.3	3.2	3.2
Advanced Economies	1.7	1.8	1.8
United States	2.9	2.8	2.2
Euro Area	0.4	0.8	1.2
Germany	-0.3	0.0	0.8
France	1.1	1.1	1.1
Italy	0.7	0.7	0.8
Spain	2.7	2.9	2.1
Japan	1.7	0.3	1.1
United Kingdom	0.3	1.1	1.5
Canada	1.2	1.3	2.4
Other Advanced Economies	1.8	2.1	2.2

Izvor: IMF

Percentage change compared with the same quarter of the previous year				
	2023Q4	2024Q1	2024Q2	2024Q3
EU	0.4	0.6	0.8	0.9
Belgium	0.6	0.8	0.9	1.0
Czechia	0.0	0.4	0.6	1.3
Germany	-0.2	-0.1	-0.2	-0.2
Ireland	-9.9	-4.1	-4.1	-0.2
Spain	2.3	2.6	3.2	3.4
France	1.3	1.5	1.0	1.3
Italy	0.3	0.3	0.6	0.4
Latvia	1.1	0.1	-0.2	-1.4
Lithuania	0.7	2.7	1.5	2.3
Hungary	0.6	1.6	1.3	-0.7
Austria	-2.4	-1.5	-1.2	-0.1
Portugal	2.1	1.4	1.6	1.9
Sweden**	-0.4	0.9	0.5	-0.1

EUROPSKA UNIJA

Sezonski prilagođene
stope realnog rasta

BDP-a u odnosu na isti kvartal prethodne godine
– privremeni podaci
podložni kasnijim
revizijama

Za Njemačku, Irsku i Austriju su već četiri uzastopna kvartala stope negativne.

Izvor: Eurostat

Prema projekcijama MMF-a iz listopada rast realnog BDP-a u zemljama u razvoju (EMDE) očekuje se na razini **4,3% u 2024. i 2025.**

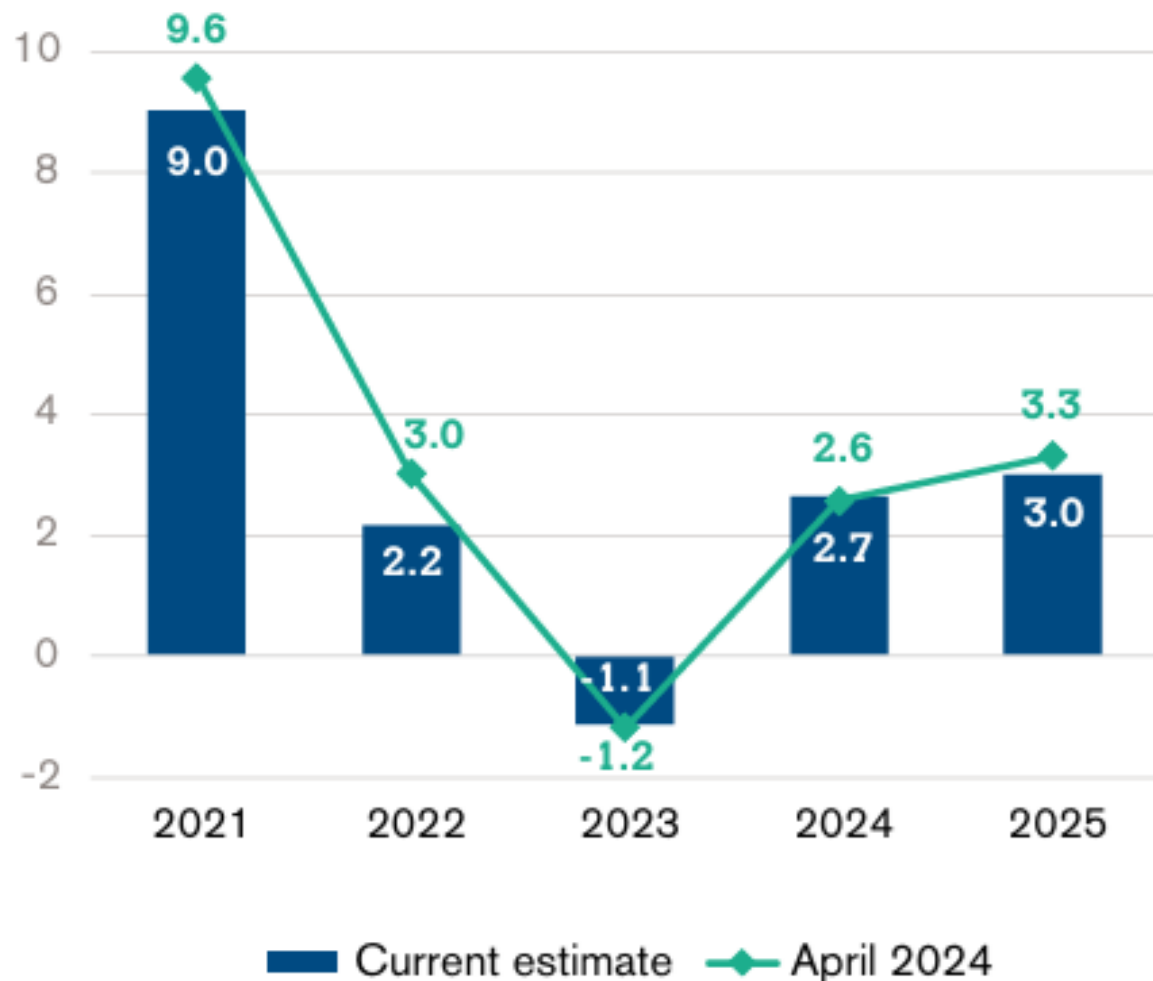
Predvodnik rasta već neko vrijeme nije Kina nego **Indija.**

	2023	2024	2025
Emerging Market and Developing Economies	4.4	4.2	4.2
Emerging and Developing Asia	5.7	5.3	5.0
China	5.2	4.8	4.5
India	8.2	7.0	6.5
Emerging and Developing Europe	3.3	3.2	2.2
Russia	3.6	3.6	1.3
Latin America and the Caribbean	2.2	2.1	2.5
Brazil	2.9	3.0	2.2
Mexico	3.2	1.5	1.3
Middle East and Central Asia	2.1	2.4	3.9
Saudi Arabia	-0.8	1.5	4.6
Sub-Saharan Africa	3.6	3.6	4.2
Nigeria	2.9	2.9	3.2
South Africa	0.7	1.1	1.5

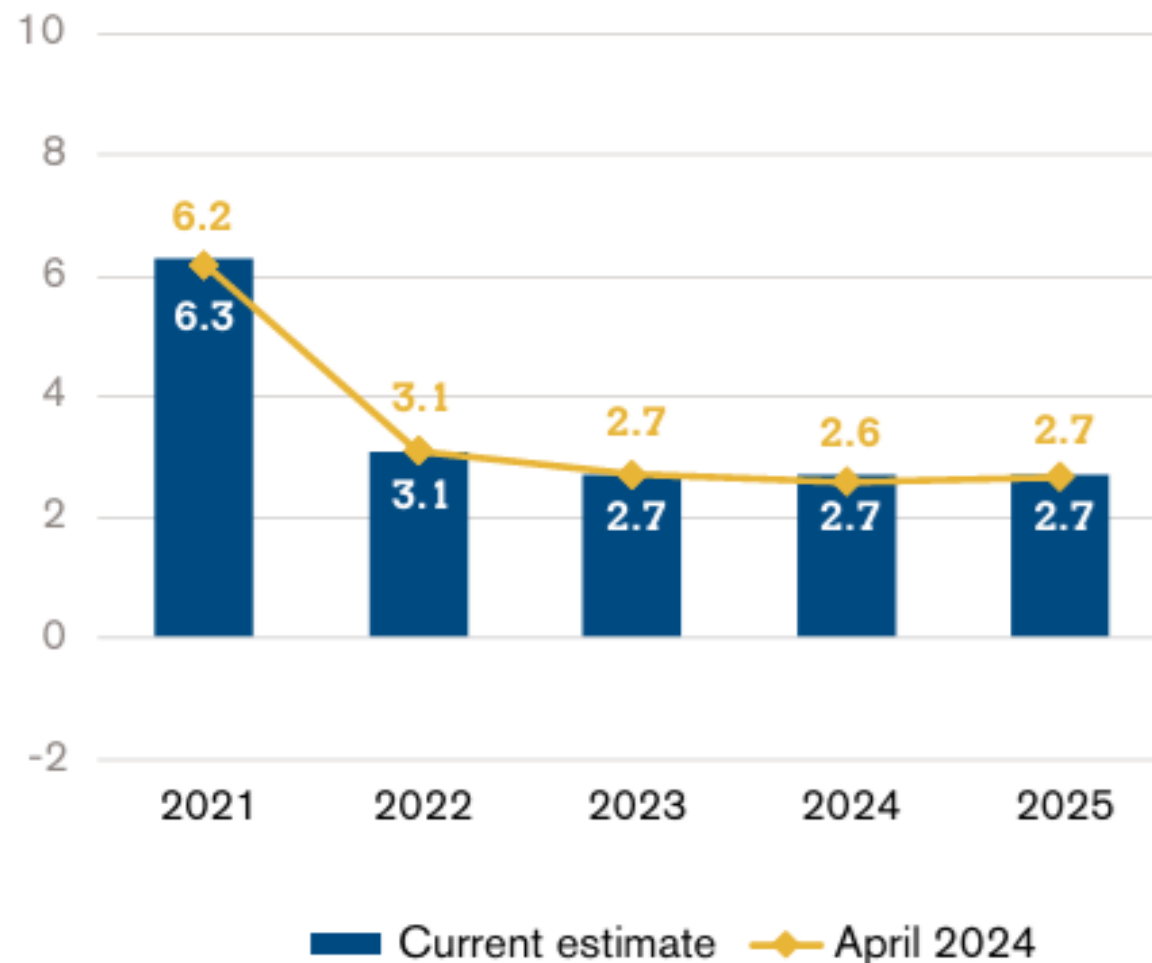
Izvor: IMF

Stope promjena volumena svjetske trgovine robom i svjetskog BDP-a

Merchandise trade volume growth

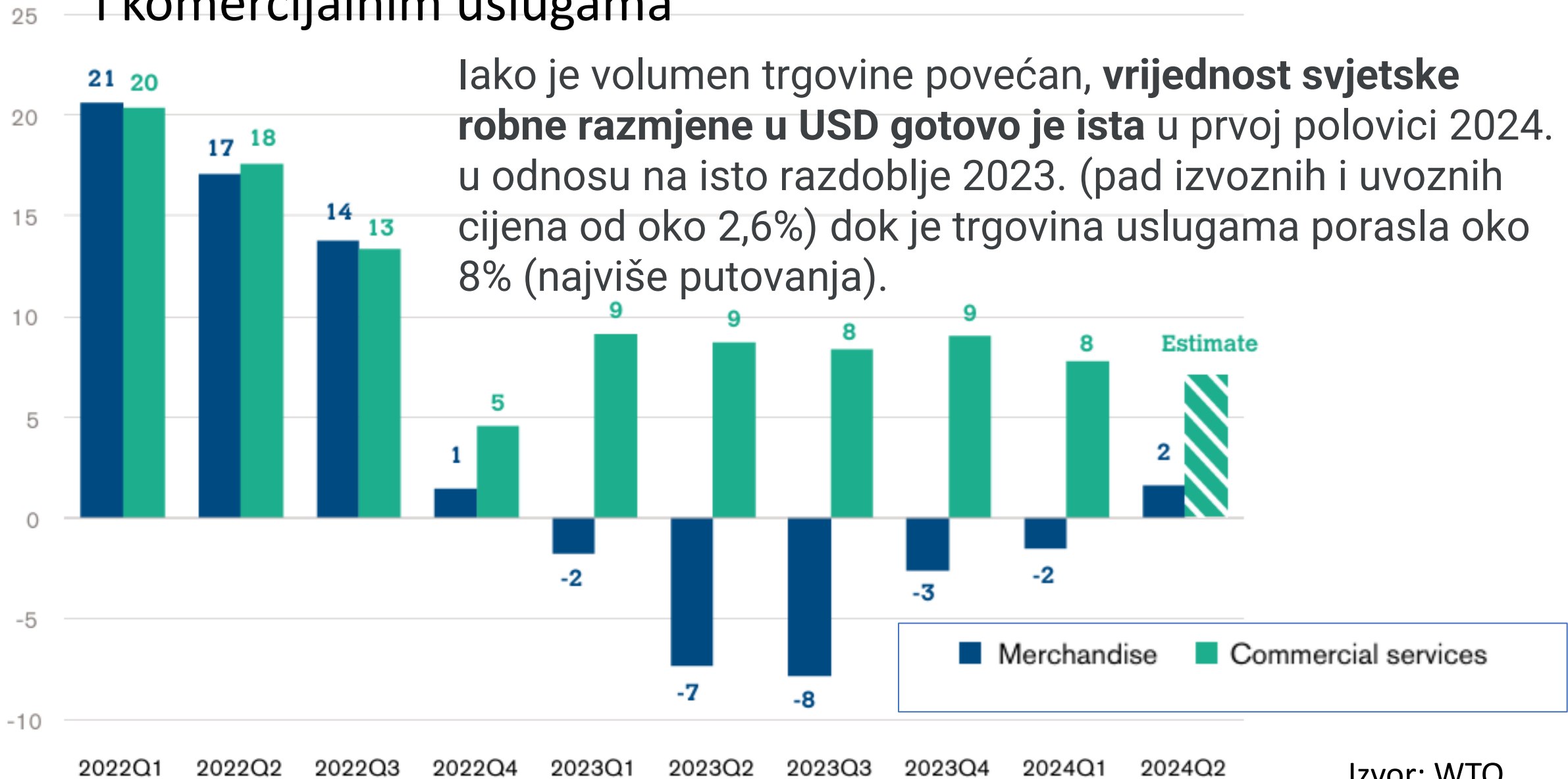
Real GDP growth at market exchange rates

Izvor: WTO

Stope promjena **vrijednosti** svjetske trgovine robama i komercijalnim uslugama

	2023	2024	2025
World merchandise trade volume ^b	-1.1	2.7	3.0
Exports			
North America	3.7	2.1	2.9
South America ^c	2.3	4.6	-0.1
Europe	-2.6	-1.4	1.8
CIS ^d	-4.5	4.5	1.7
Africa	4.3	2.5	2.2
Middle East	1.1	4.7	1.0
Asia	0.3	7.4	4.7

Doprinos Azije rastu svjetskog izvoza je nešto više od 80%, a rastu svjetskog uvoza oko 65%.

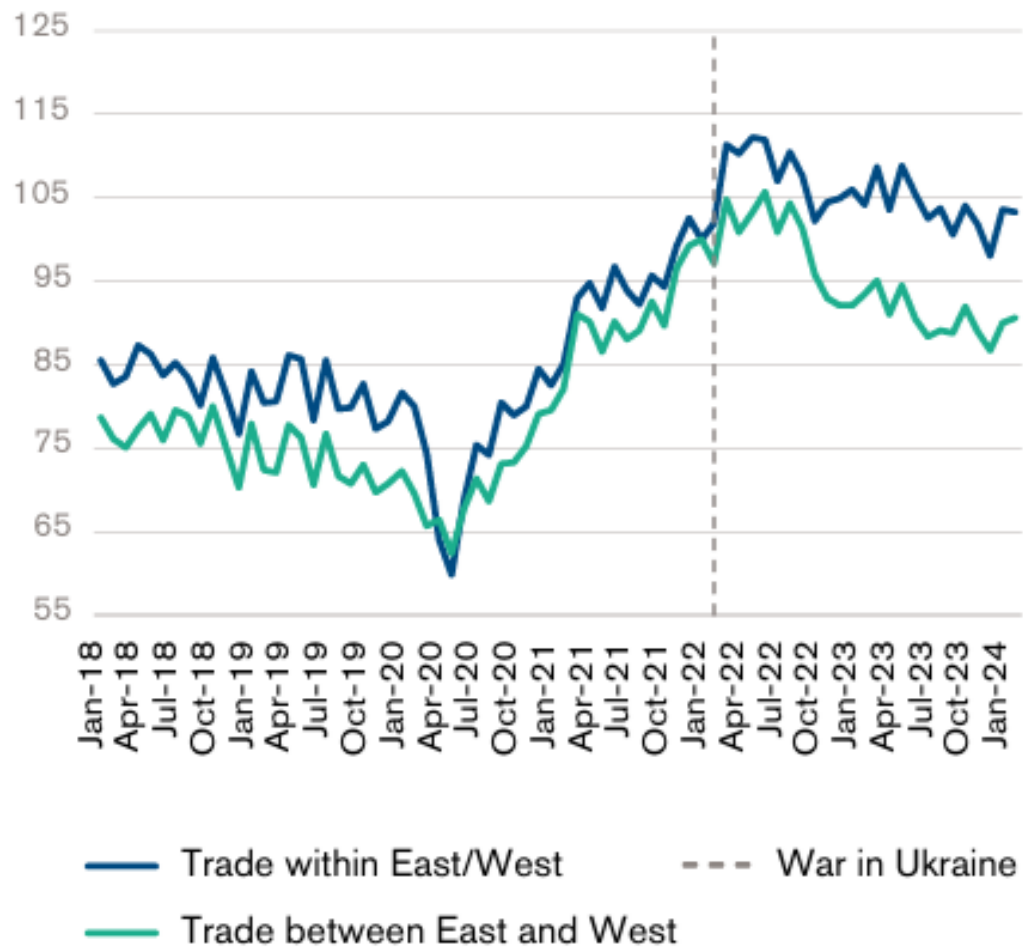
Doprinos Europe je negativan i kod izvoza i kod uvoza, dok Sjeverna Amerika ima vrlo skromni doprinos rastu na strani izvoza i tek nešto bolji na strani uvoza.

	2023	2024	2025
World merchandise trade volume ^b	-1.1	2.7	3.0
Imports			
North America	-2.0	3.3	2.0
South America ^c	-4.5	5.6	1.7
Europe	-5.0	-2.3	2.2
CIS ^d	17.9	1.1	1.7
Africa	0.1	1.0	1.1
Middle East	8.5	9.0	-1.1
Asia	-0.7	4.3	5.1

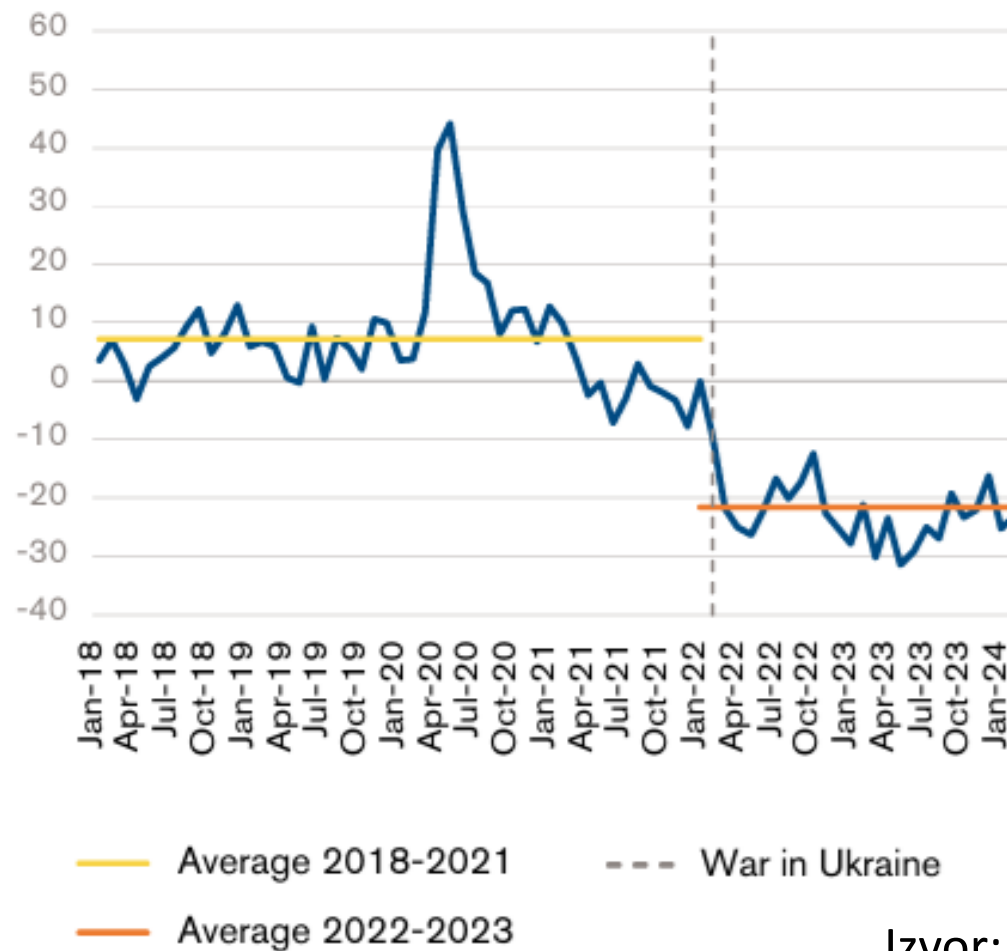
Izvor: WTO

Trgovina unutar i između hipotetičkih geopolitičkih blokova (nisu uključeni podaci za Rusiju, Bjelorusiju i Ukrajinu)

Trade within and between hypothetical geopolitical blocs

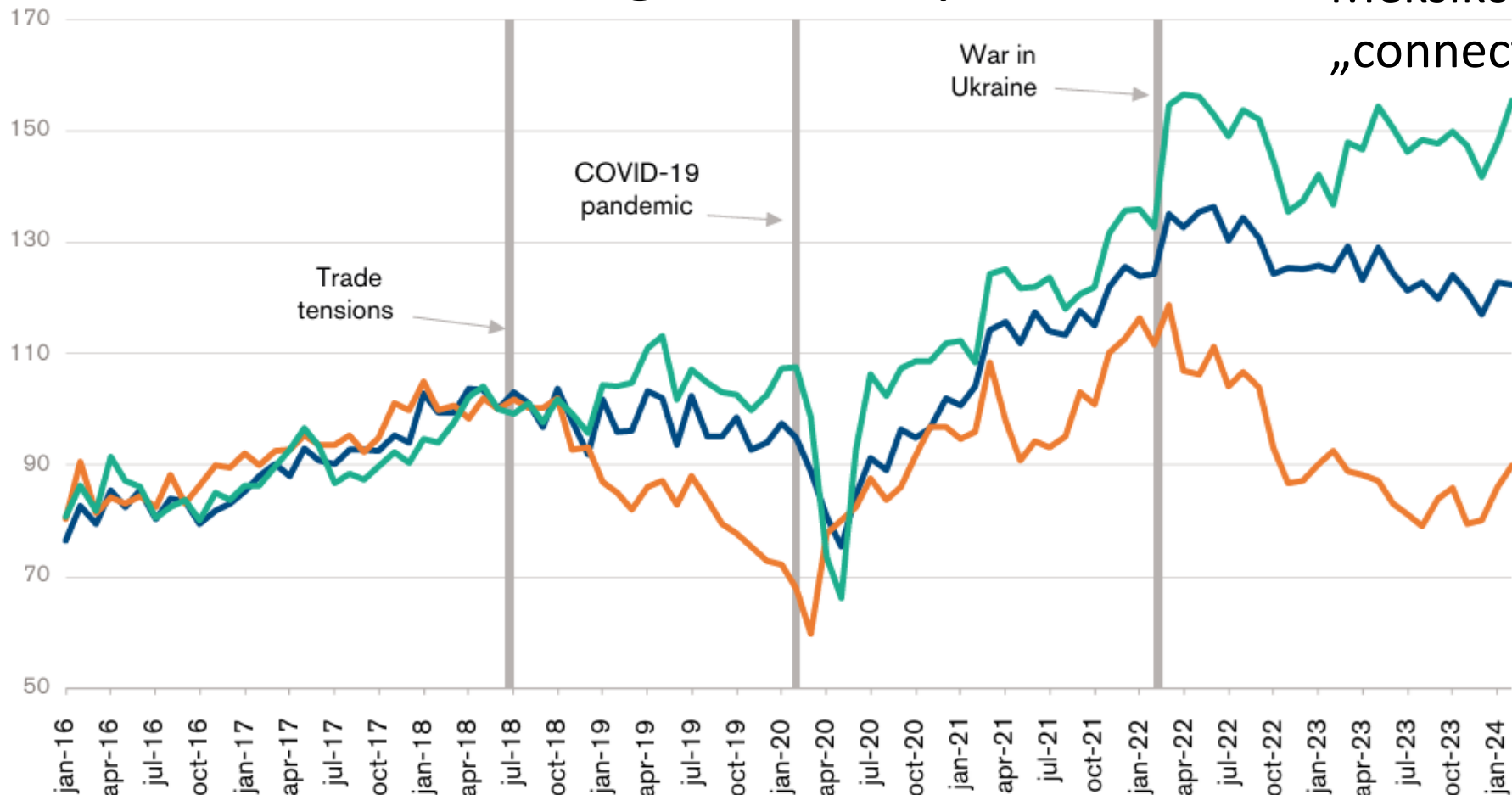

Difference of between bloc and within bloc trade

Trgovina između SAD-a i Kine te s ostalim trgovinskim partnerima

Index, June 2018=100

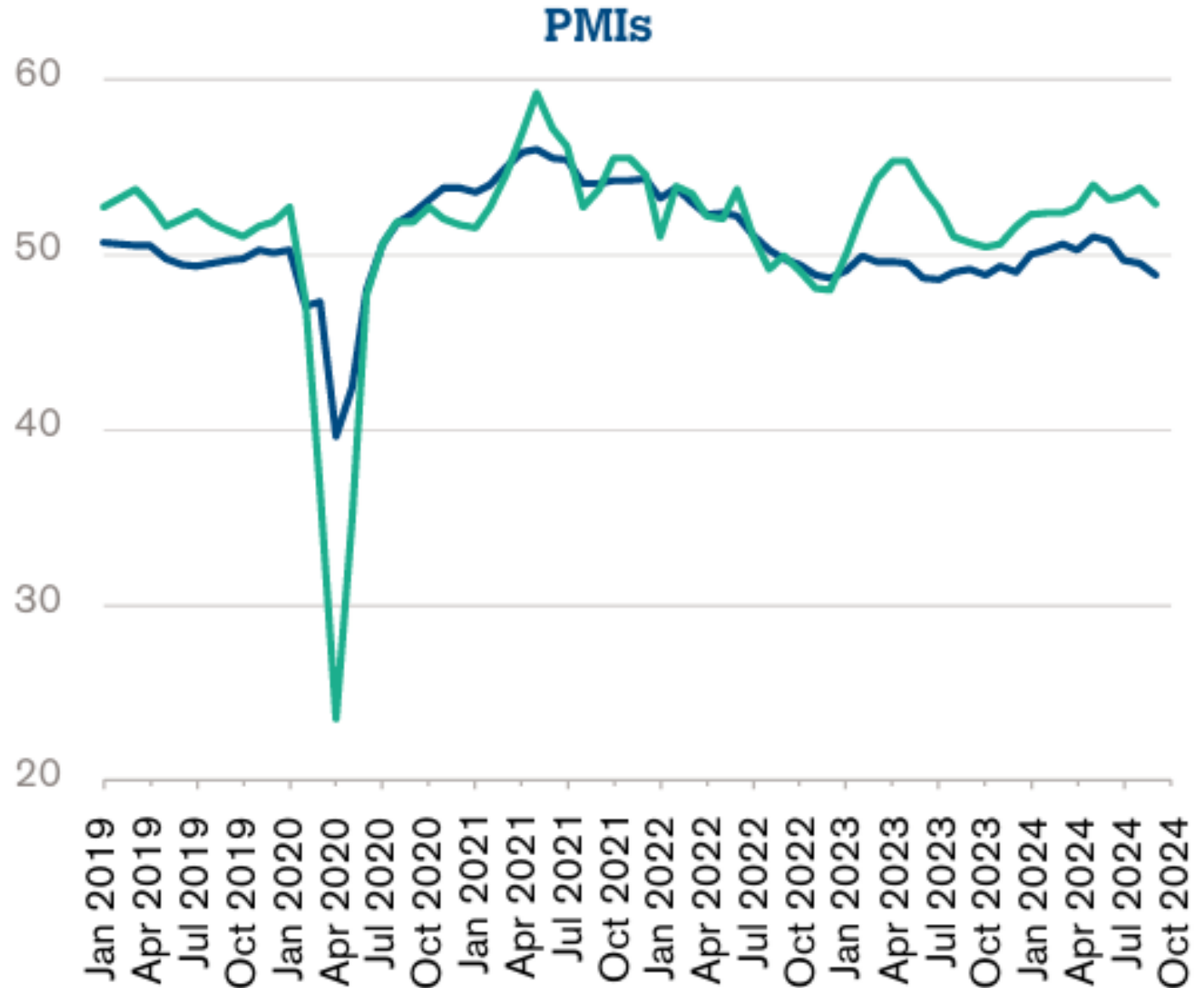
Meksiko i Vijetnam kao „connecting economies”.

- Trade of the United States and China with other partners
- Trade of the United States and China with each other
- Exports of China to Viet Nam and Mexico, and Import of the United States from Viet Nam and Mexico

Izvor: WTO

Globalni indeks menadžera nabave

Vrijednosti indeksa iznad 50 označavaju izgleda za ekspanziju, a vrijednosti ispod 50 izgleda za recesiju.

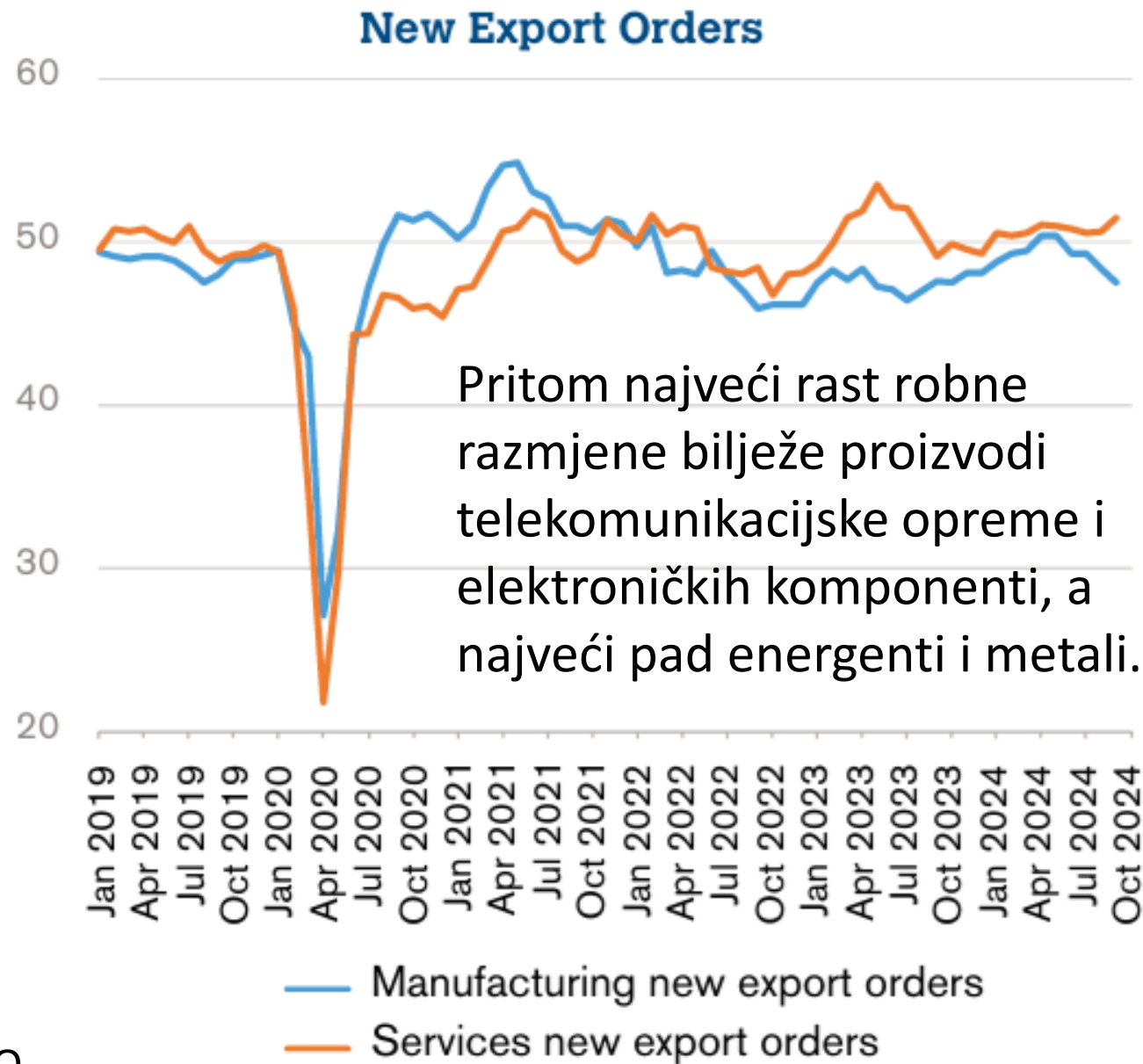
Izvor: WTO

— Manufacturing PMI — Services PMI

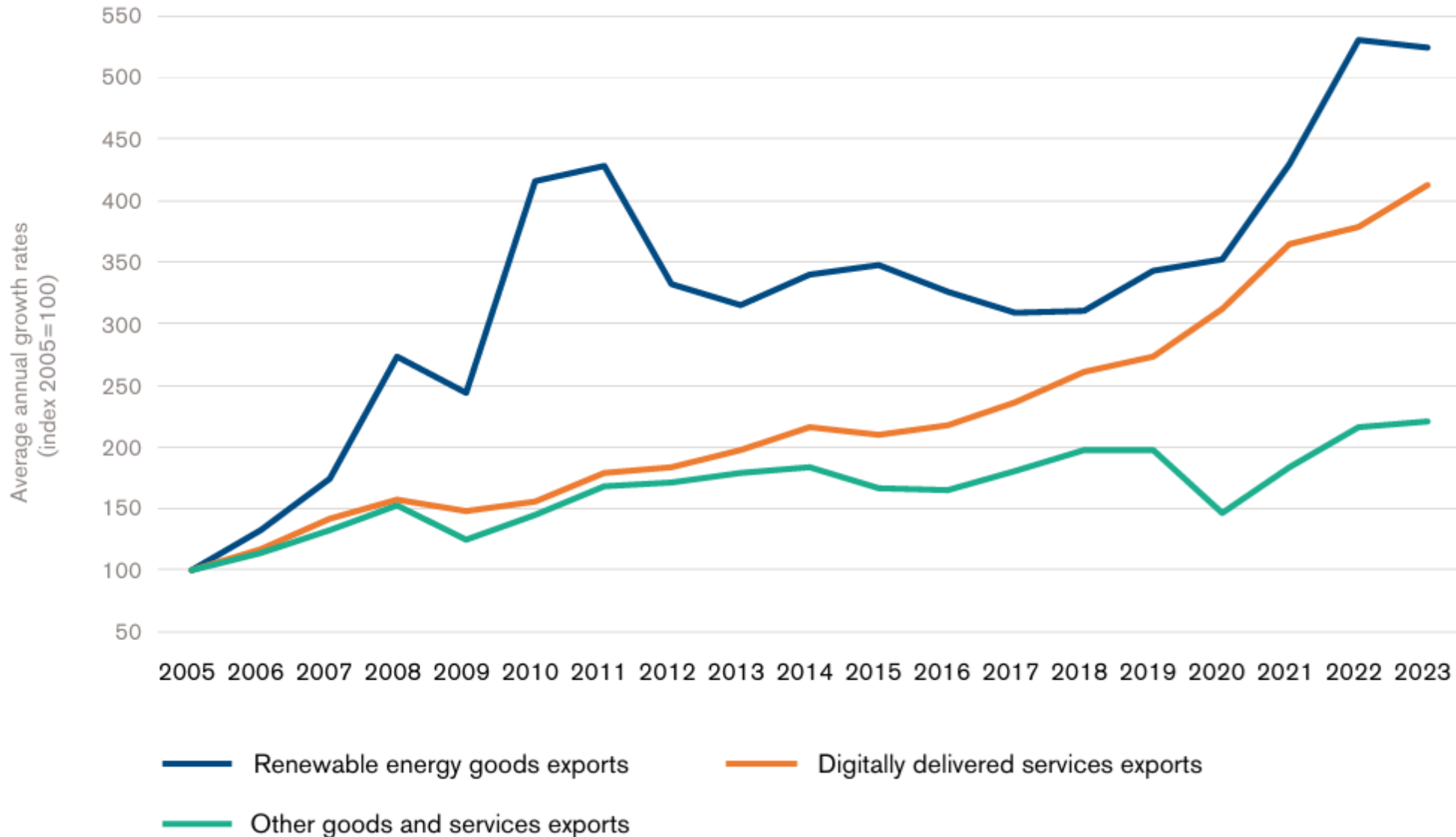
Indeks izvoznih narudžbi

Vrijednosti indeksa iznad 50 označavaju izgled za ekspanziju, a vrijednosti ispod 50 izgled za recesiju.

Izvor: WTO

Rast izvoza ekološke i digitalne trgovine u usporedbi s drugom robom i uslugama

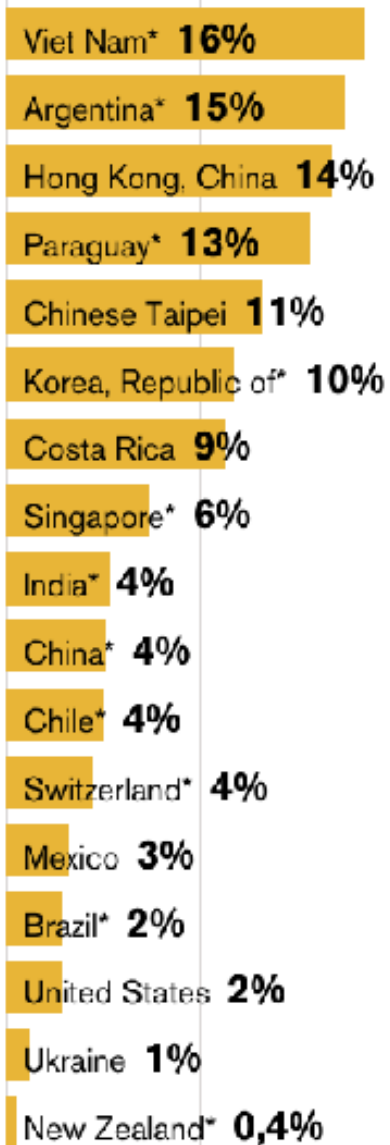
Note: The figure displays the evolution of the export growth of environmental goods (specifically, light-emitting diodes (LEDs), solar and other non-electric water heaters, and wind turbines), digitally deliverable services (financial services, business activities, such as information, administrative and professional services, and other services traded across borders through computer networks, such as audio-visual and entertainment services).

Rast
međunarodne
razmjene
robama po
zemljama u
prvoj polovici
2024.

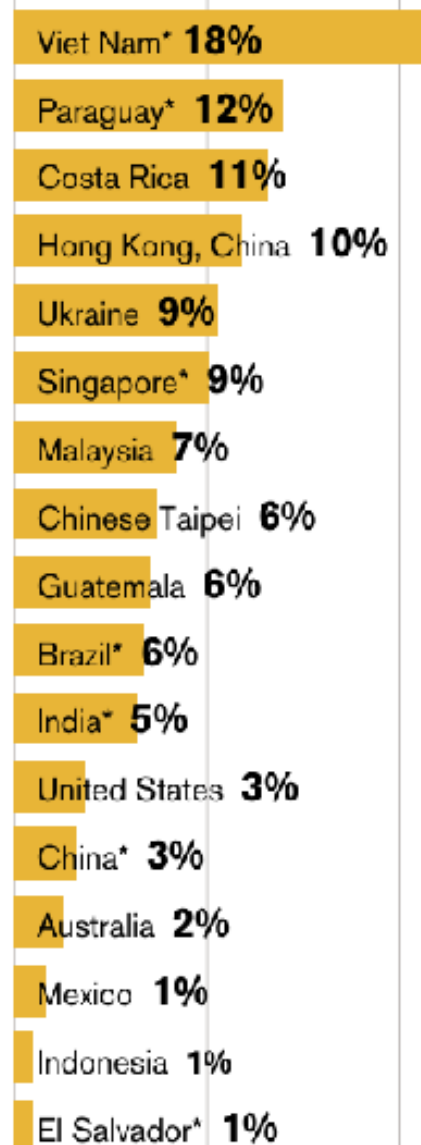
Merchandise Exports

IZVOZ

Merchandise Imports

UVOZ

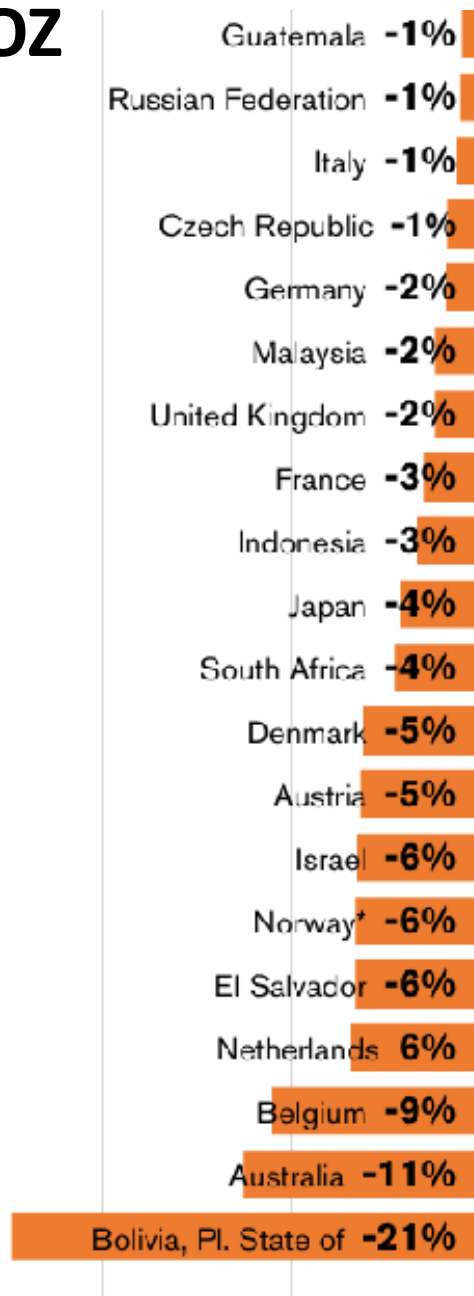

Izvor: WTO

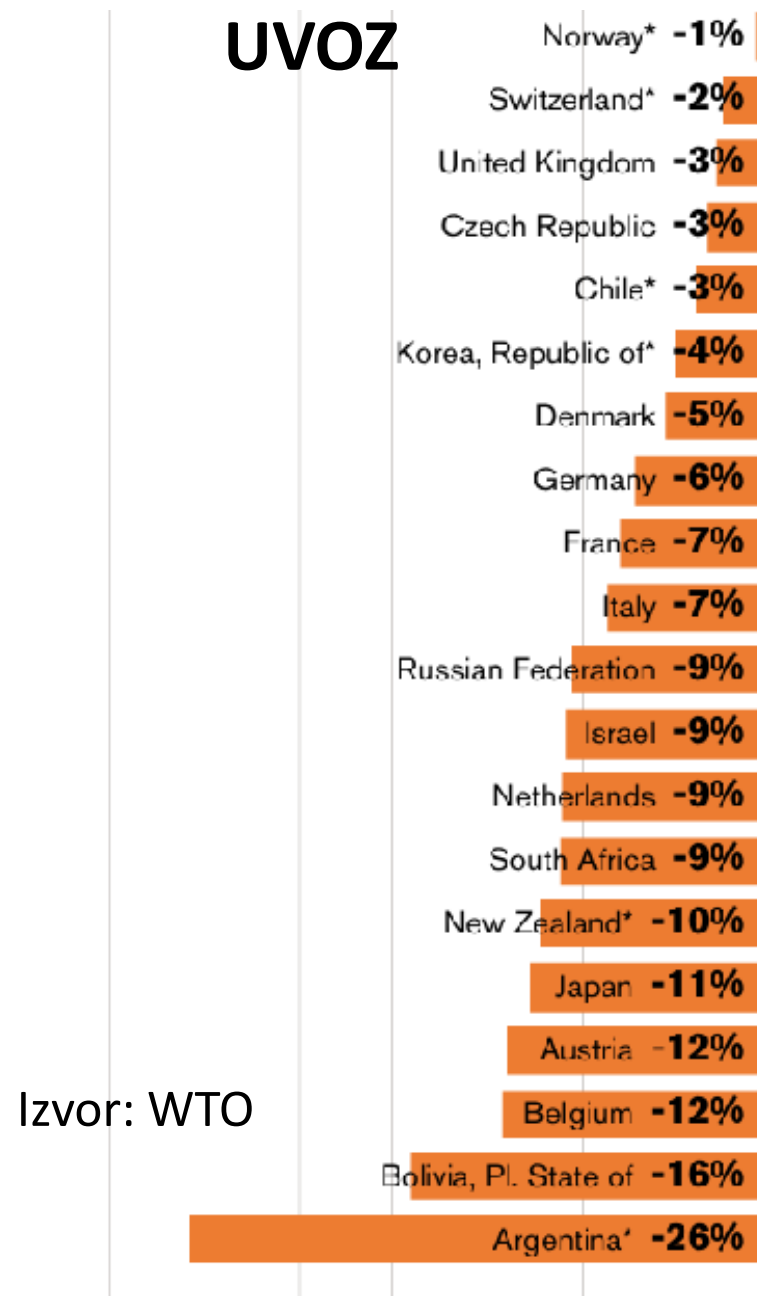
Pad
međunarodne
razmjene robama
po zemljama u
prvoj polovici
2024.

Na tom popisu su
i neka od nama
najvažnijih
izvoznih tržišta za
finalne i
intermedijarne
proizvode.

IZVOZ

UVOZ

Izvor: WTO

Hvala na pozornosti!